

Zabezpečenie útoku na širokom nesúvislom fronte s násilným prechodom vodného toku v hĺbke z hľadiska PVO

Major Valent Krehlík

Článok rozoberá otázky průzkumu a uvedomování, použití stíhacího letectva, PLD a ŘS v systému PVO při útoku s přechodem vodního toku.

Bojová činnosť prostriedkov PVO za útoku na širokom fronte s násilným prechodom vodného toku je ovplyvnená určitými zvláštnosťami. Tieto zvláštnosti vyplývajú z podmienok útoku (ktorý na širokom fronte sa bude uskutočňovať spravidla v horskom zalesnenom teréne), ako je členitosť a pokrytosť terénu, zloženie pôdy (hornín), hustota a kvalita komunikačnej siete, stupeň osídlenia, časté zmeny počasia a pod.

Armáda za útoku na širokom fronte bude spravidla väčšinou svojich síl pôsobiť na podružnom smere frontu a len časťou síl bude pôsobiť do pásma prielomu frontu na smere hlavného úderu. Z toho vzniká i otázka, do akej miery bude armáda posilovaná prostriedkami PVO frontu (hlavného veliteľstva).

Rovnako pri násilnom prechode vodného toku vzniknú určité zvláštnosti z hľadiska organizovania a uskutočňovania PVO vojsk pri prekonávaní vodného toku. Vzhľadom na to, že sa v pojednaní jedná o násilný prechod vodného toku v hĺbke, musí veliteľ vojska PVO armády, tak ako i vševojskový veliteľ pri plánovaní operácie plánovať súčasne i obranu prechodu vodného toku.

Na základe tejto skutočnosti musí veliteľ vojska PVO armády pri organizovaní PVO uskupiť sily a prostriedky tak, aby v priebehu útoku boli vytvorené podmienky pre prechod na plnenie úloh protivzdušnej obrany vojsk pri násilnom prekonaní vodného toku.

Treba si hneď na začiatku uvedomiť, že to bude jedna z najvážnejších úloh PVO pri boji o vodnú prekážku, kedy činnosť nepriateľských prostriedkov vzdušného napadnutia bude najintenzívnejšia vzhľadom na ľahšiu zraniteľnosť vojsk na rieke. Z toho vyplýva, že k zabezpečeniu vojsk z hľadiska PVO pre násilný prechod vodného toku z chodu sa musí veliteľ vojska PVO rozhodovať už dávno pred príchodom k rieke podľa úlohy a zámyslu veliteľa armády a podľa celkovej situácie na fronte i na rieke. Uskupenie bojovej zostavy prostriedkov PVO musí byť postupne usporiadané tak, aby zodpovedalo zámyslu uskutočnenia násilného prechodu vodného toku z chodu i v boji na predmostí.

V tomto článku chcem sa pokúsiť riešiť komplexné uskutočňovanie PVO na danú tému s prihliadnutím na použitie a odlišnosti jednotlivých prvkov PVO, ktoré zabezpečujú vojská z hľadiska komplexného riešenia protivzdušnej obrany. Pretože sa na túto tému doposiaľ málo písalo a skúsenosti v cvičení s vojskami na širokom fronte s prekonávaním vodného toku v hĺbke nie sú, hlavne nie z rámca armády, pokúsím sa rozobrať niektoré zásady teoreticky. Článok nerozoberá celú problematiku PVO podrobne, aby nebol zbytočne obštrný a rozvlákný. Pre určité odlišnosti, ktoré dané téma rieši, článok je rozdelený do dvoch základných častí, jednak rieši činnosť prostriedkov PVO za útoku na širokom fronte a potom prechádza na PVO pre zabezpečenie cez vodnú prekážku bez toho, aby narušil súvislosť problematiky vyplývajúcej z danej tematiky a vzájomný vzťah medzi obidvoma časťami.

Zvláštnosti organizácie a hlavné zásady PVO pri útoku vojsk na širokom fronte

Útok na širokom fronte bude charakterizovaný spravidla bojom v ťažko dostupnom teréne.

Pri organizovaní útoku na širokom fronte je zostava útočiacich vojsk ako i pred-

pokladaná činnosť v priebehu útoku ovplyvnená predovšetkým:

- tvárnosťou terénu a predpokladanými možnosťami obrannej činnosti nepriateľa,
- úlohou, danou nadriadeným veliteľom.

Pokrytosť terénu poskytuje značnú možnosť ochrany pred vzdušným pozoro-

vaním, čo je z hľadiska ukrytia vojsk a ich manévru veľmi dôležité.

Celková tvárnosť terénu, hlavne zoskupenie horských chrbátov a údolí, ich pokrytosť a tým i prechodnosť má podstatný vplyv na možnú činnosť útočníka i obráncu. Z hľadiska útočníka sú výhodné predovšetkým pozdĺžne chrbáty a tým i údolia, v ktorých sa spravidla sústreďujú i horské komunikácie na prenikanie do hĺbky brániacich sa vojsk. I keď masové používanie prostriedkov vzdušného napadnutia nepriateľom bude na širokom fronte menej časté, nie je možné v žiadnom prípade vylúčiť ho. Naopak, ich použitie na zistenie hlavné uskupenie útočiacich vojsk môže v značnej miere narušiť úspech útočného boja, predovšetkým v tých prípadoch, kedy zasiahnutím vojsk budú taktiež spôsobené lesné požiare a zatarasené komunikácie, čím bude znemožnený manéver tiež i vojskám PVO určeným k obrane útočiacich vojsk.

Vzhľadom na niektoré zvláštnosti, ktoré som uviedol, sú útočiacim vojskám pridelené i širšie útočné pásma, čím sú vytvorené podmienky k útoku na širokom fronte. Z toho vyplýva, že útok vševojskovej armády na širokom fronte bude charakterizovaný tým, že sa bude útočiť na smeroch často bez spojitosti so susedmi. Ťažisko útoku je položené vždy na najdôležitejšiu smer, na ktorý je potom sústredená väčšina síl a prostriedkov. Tieto faktory budú mať preto i vplyv a odlišnosti pri organizácii a riadení protivzdušnej obrany.

Prieskum vzdušného priestoru a upovedomovanie

Prieskum vzdušného priestoru a upovedomovanie vojsk a štábov o vzdušnom nebezpečí bude organizovaný na tých zásadach, ako za normálneho útoku s prihliadnutím na niektoré zvláštnosti vyplývajúce z horského terénu.

Napríklad použitie radiolokátorov, ako armádnej radiotechnickej rot, tak i protiletadlového delostrelectva nebude snadné. Bude nutné radiotechnické hlásky umiestňovať na takých miestach, ktoré by čiastočne znížili možnosť zachytávania pozemných cieľov na obrazovkách radiolokátorov. Treba ovšem počítať s tým, že obrazovky budú značne preplnené pozemnými cieľami, čo bude sťažovať prácu operátorov pri zisťovaní skutočných cieľov. Z toho vyplýva skutočnosť rozvíjať radiotechnické hlásky na takých miestach v teréne, kde to bude

z hľadiska technických vlastností radiolokátorov najvýhodnejšie, to znamená rozvíjať ich hlavne na smere hlavného úderu, kde je predpoklad, že terén na tomto smere bude z hľadiska celého útočného pásma najvýhodnejší.

Treba počítať s tým, že značná členitosť terénu môže v niektorých prípadoch spôsobovať, že obrazovky radiolokátorov budú až z 1/3 zaplnené pozemnými cieľami.

Z toho vyplýva nutnosť venovať výcviku obsluh radiotechnických hlások u armádnych radiotechnických rôt pozornosť i z tohto hľadiska a cvičiť obsluhu i v takýchto sťažených podmienkach.

V boji potom treba ďalej dôslednejšie dbať na organizovanie prieskumu vzdušného priestoru ako v normálnych podmienkach, aby sa vylúčili hluché priestory, hlavne na tých smeroch, kde budú útočiť vojská.

Osobitná pozornosť musí byť venovaná otázkam spojenia a velenia. Možnosť používania rádiových staníc ako pre veliteľské spojenie, tak i u hlások PVO sa v dôsledku členitosti a značného prevýšenia terénu znižuje. To vyžaduje v niektorých situáciách umiestňovať rádiové stanice, hlavne však rádiové prijímače hlások PVO pre odpočúvanie výstrahy na vyvýšených miestach s použitím diaľkového ovládania (telefonného spojenia medzi rádiovým prijímačom a pracoviskom hlásky, ktoré je spravidla umiestňované na VS zväzkov a útvarov) pre predávanie správ o vzdušnej situácii.

Dôležitá úloha spočíva na pozorovateľoch vzdušného priestoru, ktorí môžu byť široko použiti pri zisťovaní nízkoletajúcich cieľov.

Taktiež vyhlasovanie vzdušných poplachov bude do značnej miery obmedzené preto, že vojská v pokrytom teréne majú väčšiu možnosť skrytého pohybu bez toho, aby boli spozorované vzdušným prieskumom.

Stíhacie letectvo

Členitosť a pokrytosť horského a zalesneného terénu do značnej miery ovplyvní činnosť i stíhacieho letectva. Dobre maskované a ukryté vojská a bojová technika môžu byť pomerne dlho neobjavené. To však neznamená, že vševojsková armáda v útočnej operácii na širokom fronte v horskom a zalesnenom teréne, nepotrebuje tak dôslednú ochranu stíhacím letectvom ako za normálneho útoku. Použitie atómových zbraní a ostatných prostriedkov hromadné-

ho ničenia, hlavne chemických zbraní, môže spôsobiť ešte väčšie straty na živé sile ako v rovinatom teréne.

Pri použití stíhacieho letectva treba brať v úvahu obmedzené možnosti súčasných stíhačov o veľkých rýchlostiach pre boj v členitom teréne s lietaním v prízemných a malých výškach.

Taktiež treba venovať dostatočnú pozornosť i súčinnosti stíhacieho letectva s protiletadlovým delostrelectvom a PLRS. Protiletadlové delostrelectvo bude odkázané plniť úlohy väčšinou blízko komunikácií. V týchto miestach bude jeho paľba najhustejšia. Vo väčšine prípadov, hlavne pri nepriateľských náletoch s preväpčením, povedie sa paľba veliteľmi jednotlivých batérií, prípadne za presunu veliteľmi čiat i kanónov. Preto treba v pláne súčinnosti so stíhacím letectvom uskutočniť dohovor tak, aby stíhacie letectvo v týchto priestoroch k vôli bezpečnosti nepôsobilo. V prípade nutného preletu stíhačov týmito priestormi, treba tieto prelety včas hlásiť protiletadlovému delostrelectvu a jednotkám PLRS.

Protiletadlové delostrelectvo a riadené strely

Protiletadlové riadené strely sú hlavným prostriedkom protivzdušnej obrany. Ich význam stúpa práve pre obmedzenú činnosť stíhacieho letectva pri útoku v horskom a zalesnenom teréne. Hlavnou úlohou protiletadlového pluku riadených striel armády bude, predovšetkým brániť hlavné uskupenie vojsk. Zvláštnosťou útoku na širokom fronte ovplyvnia do značnej miery i jeho použitie. Za predpokladu, že armáda bude útočiť na širokom fronte na niekoľkých smeroch, z ktorých môže byť jeden i dva dôležité, bude to vyžadovať aspoň na určitý čas rozdeliť pluk RS na dve samostatné skupiny plniace úlohu nezávisle na sebe. Toto je možné uskutočniť, pretože pluk riadených striel má vo svojej organizácii dva riadiace rádiolokátory. Nesmie to však trvať dlhší čas, pretože činnosť riadiacich rádiolokátorov nemôže byť nepretržitá. Už len z tohto jedného hľadiska vyplýva nutnosť, aby veliteľ vojska PVO armády so svojím štábom splánoval dokonale a účelne využitie všetkých prostriedkov PVO, ktoré má k dispozícii. V pláne PVO bude musieť byť vyjadrený široký manéver týchto prostriedkov tak, aby ich využitie bolo maximálne v záujme nepretržitej obra-

ny vojsk. Pritom treba brať v úvahu, že častý manéver PLRS nie je účelný už z tohto hľadiska, že doba rozvinutia celého pluku (i technického oddielu) trvá 200 až 240 minút a doba zvinutia 180—220 minút, nepočítajúc do toho dobu potrebnú pre presun.

V súvislosti s týmto tesne súvisí otázka dokonalej organizácie súčinnosti medzi PLRS, SL a klasickým protiletadlovým delostrelectvom. Treba vychádzať z predpokladu, že PLRS budú mať pred SL a PLD prednosť zásahu, čo je vynútené takticko-technickými vlastnosťami PLRS, predovšetkým ich účinnosťou a dosahom.

Sú aj ďalšie zvláštnosti pri použití pluku PLRS na širokom fronte proti normálnemu útoku, ako napríklad sťažená činnosť pri premiestňovaní v dôsledku obmedzeného počtu komunikácií a ich kvalita, ďalej obmedzená možnosť voľby palebných postavení ako pre samotné batérie, rádiolokátory i celý riadiaci a navádzací systém a ďalšie iné faktory, ktoré musia byť brané v úvahu pri použití PLRS na širokom fronte v horskom a zalesnenom teréne.

Táto stať by vyžadovala samostatné pojednanie.

Použitie protiletadlového delostrelectva v celom systéme PVO nadobúda taktiež určitých zvláštností pri útoku na širokom fronte.

Hlavnou úlohou protiletadlového delostrelectva zostáva obrana

- hlavného uskupenia armády,
- druhých sledov a záloh armády v priestoroch rozmiestenia, za presunu a pri zasadení do boja,
- veliteľské stanovište armády a
- tylové útvary a zariadenia armády.

Tieto objekty nemusia byť bránené po celý čas útočnej operácie, pretože majú väčšiu možnosť ukrytia pred vzdušným pozorovaním. Hodnotu posilenia vševojskovej armády protiletadlovým delostrelectvom ovplyvňuje skutočnosť, že podľa charakteru terénu sústreďuje armáda svoje úsilie na jednotlivé smery. Taktiež útvary a zväzky útočia spravidla na samostatných smeroch. S tým je spojené obmedzovanie tvorenia armádnych protiletadlových delostreleckých skupín. Na základe tejto skutočnosti javí sa nutné pridelať zväzkom prvého sledu armády protiletadlové delostrelectvo malej ráže. Vychádzajúc z uvedených úloh, javí sa nutné posilniť armádu aspoň dvoma protiletadlovými malorážnymi plukmi a prideliť ich prvosledovým zväzkom.

Armádu protiletadlovú brigádu použiť takto:

- jeden až dva pluky pridelíť prvosledovým zväzkom,
- jedným plukom brániť VS armády, prípadne TÚZ armády,
- armádu protiletadlovú skupinu pre obranu hlavného uskupenia vojsk nevytvárať vzhľadom na rozptýlenie zostavy armády.

Pokiaľ sa týka obrany druhých sledov armády na čiarach zasadenia a ich možné posilnenie, platí zásada ako pri normálnom útoku.

Za útoku na širokom fronte bude zvlášť dôležité využiť dokonale možnosti manévru protiletadlového delostrelectva pre obranu jednotlivých prvkov bojovej zostavy vojsk. Treba prihliadať na to, že na širokom fronte bude dochádzať častejšie k zmenám bojovej zostavy. To predpokladá viac využívať možnosti manévru PLD k maximálnemu zabezpečeniu vojsk z hľadiska PVO. Avšak manéver prostriedkov PLD nesmie byť na ujmu maximálneho času k aktívnej obrane vojsk jednotkami PLD.

Dôležité bude, aby bol zvlášť pečlivo rozpracovaný manéver protiletadlového delostrelectva s prihliadnutím na prechodnú obranu vojsk pri prekonávaní vodnej prekážky.

Niekedy môže dôjsť vo výnimočných prípadoch aj k takej situácii, že i útvary vševojskových zväzkov budú útočiť samostatne na celkom oddelených smeroch. V tom prípade nebude u divízie vytvorená delostrelecká protiletadlová skupina a protiletadlové jednotky budú prideľované priamo motostreleckým plukom.

Z uvedených zásad vyplýva, že uskupenie protiletadlového delostrelectva bude do značnej miery decentralizované a iniciatíva pri uskutočňovaní protivzdušnej obrany bude spočívať hlavne na nižších veliteľoch.

Voľba palebných postavení bude v závislosti od terénu prevážne volená blízko ciest a priamo v zostave útočiacich vojsk. Snahou musí byť, aby protiletadlové jednotky nezaostávali za vojskami, ktoré bránia, pretože z nedostatku ciest by sa pri oneskorení nedostali dopredu.

Činnosť riadiacich a streleckých rádioradiátorov bude taktiež do značnej miery obmedzená. Bude nutné rádioradiolokačný prieskum dopĺňať vzdušným pozorovaním optickými prístrojmi.

Opatrenie na ochranu vojsk a tylu

Vychádzajúc z toho, že útok na širokom fronte sa bude prevážne uskutočňovať v horskom a zalesnenom teréne, budú priaznivejšie podmienky pre účinnosť opatrení na ochranu vojsk a tylu. Značné porasty, skryté cesty, počasie a povetnostné podmienky neprestajne sa meniace, silne sťažujú činnosť nepriateľského vzdušného prieskumu i výkon samotných náletov.

Význam nadobúda zvlášť maskovanie vojsk a bojovej techniky pre obmedzený počet priestorov, vhodných na rozmiestnenie bojovej zostavy.

Taktiež protipožiarna ochrana nadobúda na význame. Horský terén umožňuje nepriateľovi použiť v širokej miere napalmu, preto je nutné starostlivo organizovať protipožiarnú ochranu.

K účinnosti opatrení na ochranu vojsk, zvlášť maskovanie živých síl a bojovej techniky prispieva sám horský terén svojou pokrytosťou, čo značne znižuje pozorovacie a rozpoznávací schopnosti pri pozorovaní zamaskovanej živé sily a bojovej techniky zo vzduchu.

Použitie pechotných zbraní proti nízko letiacim cieľom bude do značnej miery obmedzené z toho hľadiska, že letectvo nepriateľa vzhľadom na členitosť terénu nebude môcť plniť úlohy v malých a prízemných výškach. Avšak i táto možnosť použitia pechotných zbraní nie je vylúčená. Hlavne v údoliach bude letectvo využívať náletov s prekvapením. V takýchto prípadoch treba v širokej miere používať pechotné zbrane na ničenie nízkoletajúcich nepriateľských lietadiel a organizovať hromadnú paľbu pechotných zbraní.

Zvláštnosti organizácie a hlavné zásady PVO pri prekonávaní vodného toku v hĺbke

Pri plánovaní útočnej operácie je vždy nutné predpokladať, že násilný prechod vodných tokov a uskutočňovanie protivzdušnej obrany za týchto podmienok bude celkom bežným javom pri vedení útočných operácií a bude sa spravidla podľa predpokladaných európskych bojísk uskutočňovať každý druhý až tretí deň operácie armády.

Pretože všetky vodné prekážky sa významujú určitou obrannou hodnotou, budú dôsledne bránené aktívnou činnosťou vzdušných síl.

Úspešný prechod vodného toku bude preto do značnej miery spočívať v tom, do akej miery bude organizovaná a uskutočňovaná protivzdušná obrana.

Práve možnosť, že nepriateľ pomocou svojich vzdušných síl použije proti našim vojskám na prepravištiach zbrane hromadného ničenia, zvyšuje ďalej dôležitosť starostlivej a účinnej organizácie protivzdušnej obrany vojsk ako komplexného riešenia všetkých aktívnych i pasívnych opatrení PVO. Protivzdušná obrana musí byť plánovaná do celej hĺbky útočnej operácie. V našich podmienkach pôjde o to, zabezpečiť v priebehu útoku na širokom fronte hladký prechod na obranu vojsk pri prekonávaní vodnej prekážky v hĺbke.

Táto skutočnosť bude vyžadovať už v priebehu boja na širokom fronte použitie prostriedkov PVO tak, aby to nestážovalo prechod obrany vojsk pri prekonávaní vodnej prekážky v hĺbke. Veliteľ vojska PVO musí využiť možnosti manévru prostriedkov PVO tak, aby maximálne zabezpečil obranu vojsk na prechodoch cez vodnú prekážku. Tento fakt sa musí prejavovať v čase, kedy štáb armády plánuje celú útočnú operáciu.

Prieskum vzdušného priestoru a upovedomovanie vojsk

Organizácia prieskumu vzdušného priestoru bude v zásade rovnaká, ako pri začiatku útoku na širokom fronte s tým rozdielom, že sa budeme snažiť čast rádiových hlások armádnej rádiotechnickej rotý prisunúť už v priebehu útoku čo najbližšie k rieke a tým sa vyhnúť do značnej miery prekážkam pozemných cieľov, ktoré by vznikali, keby sme ponechali RTH v hĺbke. Priblížením RTH bližšie k rieke zlepši sa zisťovateľnosť vzdušných cieľov hlavne tých, ktoré budú prilietavať k vodnej prekážke v menších výškach. Vychádzajúc z toho, že reliéf terénu by do značnej miery menil vyžarovaciu charakteristiku tých rádiolokátorov, ktoré sú umiestnené vo väčšej hĺbke od vodnej prekážky, obtiažnejšie ako u rádiotechnických hlások, ktoré sú umiestnené bližšie k rieke.

Vážnym problémom je však spôsob upovedomovania vojsk v čase prekonávania vodného toku. Je zásadou, že vojská tak ako prichádzajú k rieke, zahajujú postupne násilný prechod. Skúsenosti z taktických cvičení s vojskami ukázali, že jednotky, ktoré prichádzajú k prepravištiam a zahajujú prepravu, nepoznajú vzdušnú situáciu,

čo je v tomto období veľmi nebezpečné. Tu sa javí určitá nutnosť riešiť odlišnosť používania plukových hlások. To znamená, nenechávať hlásky plukov v čase násilného prechodu na VS plukov a tam prijímať vzdušnú situáciu, ale vyčleniť jednu až dve hlásky PVO priamo do priestoru prepravišťa s úlohou prijímať vzdušnú situáciu s dôrazom na vzdušné ciele, ktoré smerujú k prepravištiam a o týchto cieľoch včas upovedomovať vojská na prepravištiach. Hlásky PVO pridelí správcom prepravišťa, aby títo poznali vzdušnú situáciu a podľa toho riadili prepravu na rieke. To znamená, že ak je hlásený hláskou PVO nepriateľský nálet smerom k prepravištiu, správca prepravišťa vyhlási vzdušný poplach. Na tento signál jednotky, ktoré sú na rieke, snažia sa čo najskôr prepraviť na nepriateľský breh, pričom sú pripravené začať paľbu z pechotných zbraní na nízkoletajúce lietadlá. Jednotky, ktoré boli pripravené začať prepravu, správca prepravišťa riadi tak, aby boli čo najmenej vystavené vzdušnému nebezpečenstvu. Tieto jednotky sú taktiež pripravené väčšinou pechotnými zbraňami začať boj s nízkoletiacimi lietadlami.

Po prechode hlavných síl na nepriateľský breh presunú sa i hlásky PVO k svojim štábom a pokračujú v normálnej činnosti.

Tento spôsob odstráni možnosť vzdušného prekvapenia pri násilnom prechode vodného toku a do značnej miery môže zabrániť zbytočným stratám.

Stíhacie letectvo

Treba si uvedomiť, že i pri prechode rieky na širokom fronte nakoniec celá akcia sa sústreďuje na niekoľkých prechodoch, ku ktorým sa sťahujú vojská a u ktorých sa hromadí bojová technika. Tento moment je zvlášť nebezpečný a poskytuje nepriateľským prostriedkom vzdušného napadnutia reálnu možnosť s úspechom ničiť nahromadené vojská na vodnej prekážke.

Z tejto skutočnosti musí vychádzať útočník a zodpovední funkcionári za PVO musia dokonale zladíť činnosť všetkých prostriedkov PVO, aby účinok prostriedkov vzdušného napadnutia bol čo najmenší.

V čase približovania sa predsunutých odrodov k vodnému toku, musí letectvo všemožne napomáhať ich rýchlemu postupu. To znamená, vykonávať vzdušný prieskum a leteckú podporu pri boji s nepriateľom.

Čím úplnejšie budú zprávy o nepriateľovi, o jeho silách a zložení, tým istejšie a cieľavedomejšie budú jednotky postupovať.

Při boji o vodní překážku v hloubce nemůžeme očekávat, že nepříteľ sa bude chovať pasívne. Vodnú prekážku bude intenzívne zosilňovať činnosťou letectva. Bude teda závažnou úlohou vlastného stíhacieho letectva chrániť pozemné vojská pred nepriateľskými údermi zo vzduchu.

Cím úspešnejší bude postup vlastných vojsk do hĺbky nepriateľskej zostavy, tým intenzívnejšie budú napadené nepriateľským letectvom. Preto približovanie vojsk k vodnému toku musí byť dostatočne chránené stíhacím letectvom. Jeho činnosť pri prechode rieky hlavnými silami bude spočívať hlavne v prehradzovaní, pretože plnenie úloh zo strehu na letišti by sa v niektorých situáciách nemuselo včas uskutočniť. Samozrejme, prehradzovanie stíhacím letectvom je nutné len v tom najnutnejšom čase a za podmienok násilného prechodu vodného toku vo dne.

Stíhacie letectvo bude plniť úlohy hlavne na ďalekých prístupoch k rieke, bezprostrednú obranu vojsk na rieke budú uskutočňovať hlavne protiletadlové riadené strely a jednotky PLD.

Boj o predmostie má trvať čo najkratší čas, lebo jeho nepretržitá ochrana stíhacím letectvom spotrebuje nadmerný počet vzletov stíhacieho letectva. Jeho činnosť však bude v tomto období potrebná i ďalej za riekou. V tom čase, kedy armáda bojuje už na predmostí, hlavná úloha PVO musí spočívať na protiletadlových riadených streľách.

Protiletadlové delostrelectvo a riadené strely

Už v priebehu útoku na širokom fronte musia byť pre protiletadlové riadené strely a jednotky PLD vytvorené podmienky pre okamžitý prechod k obrane vojsk pri prekonávaní vodnej prekážky. Z toho vyplýva nutnosť, aby protiletadlový pluk riadených striel armády a väčšina síl PLD boli včas k rieke prisunutí. Hlavne pluk riadených striel, aby v čase násilného prechodu hlavných síl armády bránil vojská celou svojou hodnotou.

Bude povinnosťou veliteľa vojska PVO armády, aby zabezpečil včas manéver pluku riadených striel k rieke a nepripustil pokiaľ to situácia dovolí plnenie podradnejších úloh v hĺbke útočnej zostavy armády. V tomto období je nutné, aby jednotky PLRS zaujali bojovú zostavu čo najbližšie

k vodnému toku s úlohou spoľahlivo brániť vojská pri príchode k vodnému toku, pri násilnom prechode a za boja na predmostí bez toho, aby museli meniť palebné postavenia.

Činnosť PLD bude závislá na spôsobe uskutočňovania násilného prechodu vodnej prekážky, lebo od tohto spôsobu bude závisieť i charakter bránených objektov.

Pri úspešnom rozvíjaní sa útoku v hĺbke bude spravidla prekonávaná vodná prekážka z chodu.

Zvláštnosťou protiletadlového delostrelectva bude iste to, že väčšia časť jednotiek, hlavne MPLD, ktoré sú určené k uskutočňovaniu PVO prepravišť, musí byť predsunutá k vodnej prekážke pred príchodom hlavných síl s takým predstihom, ktorý odpovedá potrebnej dobe k ich rozvinutiu do bojovej zostavy. Je žiaduce, aby jednotky PLD dosiahli bojovej pohotovosti na rieke so začatím násilného prechodu.

Bojová zostava PLD určeného na obranu jednotiek pri násilnom prechode vodného toku sa uskutočňuje podľa platných zásad pre bojovú zostavu PLD vo východnom položení pre útočný boj s týmito zvláštnosťami:

Prvá línia batérií sa volí bližšie k rieke a to podľa charakteru vodnej prekážky a terénu na príľahlom brehu. Potrebnú hĺbku vytvárajú protiletadlové riadené strely armády a jednotky APLDS, ktorú bude účelné na rieke organizovať na úkor posilovania divízií vzhľadom na odlišnosti charakteru boja pri prekonávaní vodného toku s porovnaním útoku na širokom fronte.

Obrana plavidlových prepravišť bude spravidla uskutočňovaná organickými prostriedkami mspr, msp, poprípade i batériami z DPLDS, pričom tieto batérie budú súčasne paľbou brániť i vojská na predmostí.

Prívozové a mostové prepravišťa treba účinne brániť podľa dôležitosti 1—2 batériami malorázového protiletadlového delostrelectva z DPLDS alebo APLDS. V rámci armády APLDS bude brániť hlavné uskupenie vojsk ako pri boji o prekonanie vodnej prekážky, tak i pri boji o predmostie. DPLDS pôsobí priamo v prepravných úsekoch divízie. Protiletadlové prostriedky motostreleckých práporov a plukov plnia úlohu v zostave svojich jednotiek. Je správne, aby sa časť prostriedkov PLD mspr, msp presunula na protíľahlý breh ihneď s prvými sledmi, aby pri začatí boja o predmostie mohla byť účinne vedená paľba protiletadlových jednotiek 30mm PLdvK na letectvo nepriateľa, ktoré sa bude snažiť bitevnými náletmi zraziť útočiacu vojská, ktoré sa za-

chytily na nepriateľskom brehu a začínajú boj o predmostie.

Pri vytvorení predmostia musí byť snahou väčšinu jednotiek PLD presunúť čo najskôr na druhý breh a tým zabezpečiť ničenie vzdušného nepriateľa ešte pred hranicou bombardovania jednotiek prvého sledu.

Plánovanie a riadenie PVO

Spôsob plánovania, organizovania a riadenia PVO sa v podstate nemení, čo do druhov a počtu dokumentov. Väčšiu pozornosť však bude treba venovať čo do obsahu hlavne pri spracúvaní súčinnosti prostriedkov PVO armády so SL a činnosti rádio-

technických hlások, a hlavne dokonale rozpracovať manéver protiletadlového delostrelectva a pluku riadených striel. V tomto sa najviac odrazí vplyv horského a zalesneného terénu.

Zvlášť starostlivo musí byť splánovaná protivzdušná obrana vojsk za násilného prechodu vodného toku.

Štáb PVO armády musí zabezpečiť, aby doplnkové nariadenia pre PVO pojednávajúce o upresnení úloh na rieke boli včas spracované a dodané podriadeným štábom a vojskám v priebehu útoku. Tieto na základe upresnených úloh musia riadiť činnosť prostriedkov PVO tak, aby v čase začatia násilného prechodu bola účinnosť PVO maximálna.

Záver

Útok armády na širokom nesúvislom fronte s násilným prechodom vodného toku v hĺbke ovplyvní použitie všetkých prostriedkov protivzdušnej obrany armády.

Pri plánovaní protivzdušnej obrany treba venovať zvláštnu starostlivosť dokumentácii týkajúcej sa činnosti všetkých prostriedkov PVO s dôrazom na otázky súčinnosti, manévru a odlišnosti, ktoré plynú zo zvláštnosti úlohy armády na širokom fronte s prekonaním vodného toku.

Treba si uvedomiť, že na vodnej prekážke v hĺbke bude mať nepriateľ poslednú možnosť zastaviť útočnú operáciu armády. Celá jeho činnosť bude smerovať práve na to, aby využil výhod vodnej prekážky a zastavil útok. Na tento účel použije zbraní hromadného ničenia jak letectvom, tak i RS.

Len dobre organizovaná PVO môže do značnej miery mu v tomto zabrániť.

V súčasnej dobe sa razí zásada, že armáda útočí na smeroch, v širokom pásme bez ohľadu na tvárnosť terénu. Podľa môjho názoru v tomto prípade nemôžeme hovoriť o útoku na širokom fronte. Útok na širokom fronte je charakterizovaný spravidla v ťažkodostupnom teréne a preto i v článku vychádzam z tohto hľadiska.

В статье затрагиваются вопросы разведки и оповещения, применения истребительной авиации, зенитной артиллерии и управляющих снарядов в системе ПВО при наступлении с форсированием водного рубежа.